

Как може да се ваксинираш без убождане?

Автори:

Дейвид Мюлер, Кристофър Макмилан, Джовин Чу и др.

Редактори:

Джаред Смит, Фиона Фърт, Станка Георгиева

Накратко

Ваксините са ефикасно средство за предотвратяване на разпространението на заразни болести като COVID-19. Въпреки нуждата от тях е трудно всеки да получи достъп до такова важно медицинско средство. Разработихме безболезнена вакцина-лепенка, с която се улеснява транспортирането на ваксини. Тя може да разшири достъпа до всички, особено до онези, които ги е страх от игли! В настоящото проучване искахме да преценим дали ваксината-лепенка може да произведе

имунен отговор и да увеличи защитата на телата ни. Измерихме количеството антитела, произведени от имунните системи на мишки, получили ваксината-лепенка и стана ясно, че ефективността на това средство за ваксиниране е колкото на традиционните ваксини, предоставени с игли. Установихме и че ваксината-лепенка е защитила мишките от COVID-19 след еднократно прилагане. Тези открития доказват, че тя е безопасна и ефективна форма на вакцинация.

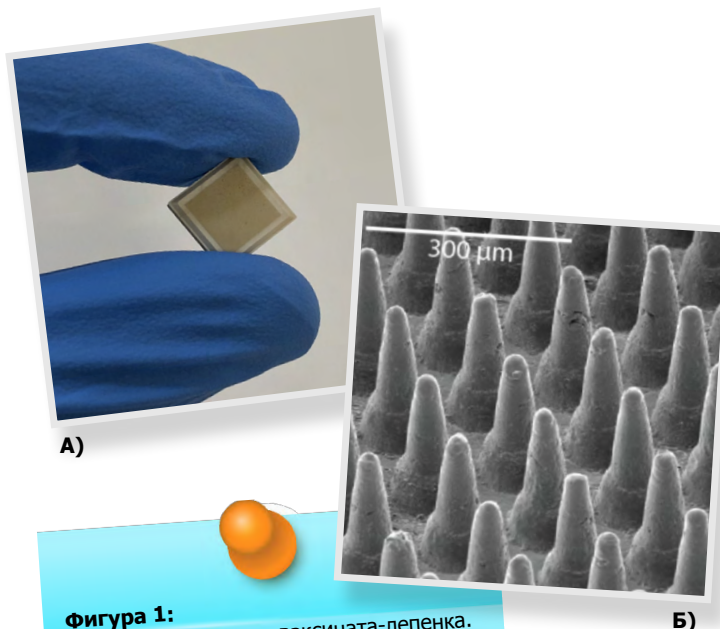
Въведение

Било ли ви е страх от убождане в лекарския кабинет?

Разработихме нов метод за **вакцинация**, който не изисква игли. Вместо тях малка лепенка с **ваксина** се залепва върху кожата. Залепването на лепенката е лесно и не изисква медицинско обучение, което я прави по-достъпен вариант.

Нашата лепенка има **5000 малки шипчета** (Фиг. 1). Ваксината е **впръскана в тях** и лепенката се поставя **директно върху кожата**.

Една от важните стъпки при разработването на ваксина е да е сигурно, че е безопасна и помага на тялото срещу бъдещи инфекции. Това се случва чрез произвеждането на **антитела** в имунната система. Те са сигнали, че тялото може да се защити от специфични инфекции. Първата произведена ваксина е срещу едра шарка през 1798 година. От тогава ваксините са ни помогнали да се справим с болести като едра шарка и детски паралич и са спасили милиони животи.

Фигура 1:

Едната група получи ваксината-лепенка.

А) Малката лепенка може да се залепи директно върху кожата.

Б) Близък план на шипчетата на лепенката.

Снимки: Дейвид Мюлер

Методи

Първо искахме да се уверим, че ваксината-лепенка е стабилна при различни температури. Тествахме я на 25 и 40 градуса по Целзий и измерихме стабилността на ваксината, която бе впръскана в шипчетата.

След това искахме да установим колко е ефективна лепенката в сравнение с традиционната игла. За целта използвахме 4 групи мишки.

- Едната група получи лепенка с впръскана ваксина срещу COVID-19 по нея (вижте фигура 1 на стр. 1).
- Втората група получи традиционна ваксина с игла.
- Третата и четвъртата групи бяха **контролни**, като получиха или инжекция с игла, или лепенка без ваксина. Направихме това, за да наблюдаваме ефекта върху първите две групи и да ги сравним с група, която не е получила ваксина.

За да измерим ефективността на различните методи, използвахме тест **ELISA** (Елайза). Той измери количеството антитела, произведени у всяка група. Този тест сменя цвета си в зависимост от количеството антитела, като показва нивото на имунен отговор, който всеки метод е произвел. Повече антитела означава по-голяма промяна в цвета и по-голяма ефективност на приложението метод.

Използвахме и техника, наречена **вирус-неутрализиращ тест**, която показва, че ваксината е произвела антитела за превенция срещу инфекция от SARS-CoV-2.

Накрая искахме да сме сигурни, че ваксината-лепенка защитава мишките от COVID-19 с еднократно поставяне. Сложихме на мишки лепенки и приложихме теста ELISA, за да измерим количеството на антителата.

Резултати

Експериментите ни доведоха до следните резултати:

1. Ваксината-лепенка е средство за доставяне на **термоустойчива** ваксина. Това означава, че тя може да издържа на широк диапазон от температури и да не загуби ефективността си.
2. Ваксината-лепенка води до произвеждането на повече антитела в сравнение с традиционните ваксина-инжекции (Фиг. 2). Това означава, че тя може да е

достатъчно ефективна при прилагането на ваксината.

3. Мишките, получили еднократна доза от ваксината-лепенка, бяха напълно защитени от COVID-19.

Тези резултати доказват, че ваксината-лепенка е стабилен и ефективен метод за ваксиниране срещу COVID-19, благодарение на който имунната система се активира и защитава тялото от инфекция.

Фигура 2:

Нива на антитела, произведени от употребата на ваксина-лепенка в сравнение с традиционните ваксини с игли.

Какво е производството на антитела от ваксината-лепенка в сравнение с традиционната инжекция с игла?

Дискусия

В това изследване показахме, че ваксината-лепенка е ефективен метод за поставяне на ваксини. С помощта на тази система, всяка ваксина може да бъде впръсквана върху шипчетата на лепенката и да бъде прилагана директно върху кожата, точно както се слага лейкопласт. По този начин се сдобиваме с важна алтернатива в глобалната битка срещу заразните болести.

Невъзможно е населението да бъде напълно защитено от вируси без ваксина. Ваксината-лепенка предлага начин на ваксинация, който може да се транспортира лесно и да

се прилага без специално обучение. Термоустойчивостта ѝ означава, че не се изискват охладени контейнери за съхранение, за разлика от други форми на ваксини срещу COVID-19. В проучване от 2012 г. е установено, че 63% от децата се страхуват от игли. Този страх може да доведе до колебания при решението за ваксиниране. Ваксината-лепенка е разработена като безболезнена алтернатива, благодарение на която повече хора ще бъдат защитени от опасни болести.

Заклучение

Възможността за ваксина без убождане звучи твърде добре, за да е истина, нали? Но тази истина е по-близо до вас, отколкото си мислите! В нашия експеримент тествахме само лепенка с ваксина срещу COVID-19, но този метод може да ни защити и от други заболявания.

Вместо да ходите на лекар за инжекция, бихте могли да си купите лепенка от местната аптека и да защитите и себе си, и хората около вас!

Речник на термините

Антитяло – протеин в кръвта, образуван в отговор на специфични патогени в тялото. Разпознава определени чужди елементи в организма и му помага да произведе имунен отговор срещу тях.

Ваксина – течност, която подготвя тялото за определена болест, като активира специфичната имунна система. Осигурява придобит имунитет срещу дадено заболяване.

Ваксинация – инжекция, която вкарва ваксината в тялото ни.

Вирус-неутрализиращ тест – лабораторен тест, който показва дали едно антитяло може да блокира вируса, инфектиращ клетката, като го неутрализира.

ELISA – лабораторен метод, използван от учените за откриването на специфични протеини. Той променя цвета си в зависимост от количеството антитела, което показва нивото на имунния отговор. По-голямото оцветяване показва повече антитела.

Контролна група – сравнителна група, различна от лекуваната група, която не е подложена на лечение. Резултатите от лекуваната група се сравняват с контролната група, за да се определят ефектите от лечението.

Термоустойчив – способен да устои на промените в температурата.

Проверка на знанията

1

Каква е функцията на антителата в имунната система?

2

Коя група е контролна в експеримента на изследователите? Защо е важна тя?

3

Изследователите използват два вида тестове – ELISA и вирус-неутрализиращ тест. Какво измерват те?

4

Защо мислите, че е важно възможно най-много хора да имат достъп до ваксини срещу заразни болести?

5

Обсъдете предизвикателствата, пред които е изправено обществото, за да увеличи броя на ваксинираните хора. Какво може да се направи, за да се преодолеят трудностите?

Допълнителна информация

Christopher L. D. McMillan, Jovin J. Y. Choo, Adi Idris, Aroon Supramaniam, Naphak Modhiran, Alberto A. Amarilla, Ariel Isaacs, Stacey T. M. Cheung, Benjamin Liang, Helle Bielefeldt-Ohmann, Armira Azuar, Dhruva Acharya, Gabrielle Kelly, Germain J. P. Fernando, Michael J. Landsberg, Alexander A. Khromykh, Daniel Watterson, Paul R. Young, Nigel A. J. McMillan, and David A. Muller (2021) *Complete protection by a single-dose skin patch-delivered SARS-CoV-2 spike vaccine*. Science Advances.

<https://www.science.org/doi/10.1126/sciadv.abj8065>

Министерство на здравеопазването: Задължителни и препоръчителни имунизации.

<https://www.mh.government.bg/bg/informaciya-za-grazhdani/imunizacii/>

UNICEF България: Най-често задаваните въпроси за ваксините и техните отговори.

<https://www.unicef.org/bulgaria/истории/най-често-задаваните-въпроси-за-ваксините-и-техните-отговори>